უკრაინული უმცირესობის კულტურული მარშრუტი საქართველოში

КУЛЬТУРНИЙ МАРШРУТ УКРАЇНСЬКОЇ МЕНШИНИ В ГРУЗІЇ

CULTURAL ROUTE OF THE UKRAINIAN MINORITY IN GEORGIA

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
ევროპის საბჭო

ავტორი: თათია ღვინერია
შესავალი თავების ავტორი: ალექსანდრა ველოი-მატეუ

Автор: Татіа Гвінерія
Автор вступних розділів: Олександра Велой-Матеу

Author: Tatia Gvineria
Author of introduction texts: Alexandra Veloy-Mateu

ევროკავშირი საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
ევროპის საბჭო

ეს სამუშაო შეესაბამება სასწავლო მასალას, რომელიც თანხვედრაშია რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის 8 (1)გ და 7(3) მუხლებთან.

Ця праця відповідає навчальному матеріалу, який збігається зі статтями 8(1)г та 7(3) Європейської хартії регіональних або меншинних мов.

This work corresponds to a teaching material in conformity with Articles 8 (1)g and 7 (3) of the European Charter for Regional or Minority Languages.

© ევროპის საბჭო/Рада Европи/Council of Europe 2017

პუბლიკაციაში წარმოდგენილი მოსაზრებები ეკუთვნის ნაშრომის ავტორებს და შესაძლოა არ ემთხვეოდეს ევროპის საბჭოს და ევროკავშირის ოფიციალურ პოლიტიკას.

Висловлені в публікації думки належать авторам праці і можуть не збігатися з офіційною політикою Ради Европи.

The opinions expressed in this work are the responsibility of the authors and do not necessarily reflect the official policy of the Council of Europe and the European Union.

სარჩევი | ЗМІСТ

უკრაინული უმცირესობის ისტორია და კულტურა საქართველოში 5

Історія та культура української меншини в Грузії 8

History and culture of the Ukrainian minority in Georgia 10

თბილისი | ТБІЛІСІ | TBILISI 14

შიდა ქართლის რეგიონი | РЕГІОН ШІДА КАРТЛІ

SHIDA KARTLI REGION 15

ხაშურის მუნიციპალიტეტი | Хашурський муніціпалітет

Khashuri district 15

ქ. სურამი | М. Сурамі | Surami 15

სამცხე-ჯავახეთის რეგიონი | РЕГІОН САМЦХЕ-ДЖАВАХЕТІ

| SAMTSKHE-JAVAKHETI REGION 17

ბორჯომის მუნიციპალიტეტი | Боржомський муніціпалітет

Borjomi district 17

ბაკურიანი | Бакуріані | Bakuriani 17

კახეთის რეგიონი | КАХЕТИНСЬКИЙ РЕГІОН |

KAKHETI REGION 19

თელავის მუნიციპალიტეტი | Телавський муніціпалітет

Telavi district 19

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა | АДЖАРСЬКА АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА

AUTONOMOUS REPUBLIC OF ADJARA 22

ბათუმის მუნიციპალიტეტი | Батумський муніціпалітет

Batumi district 22

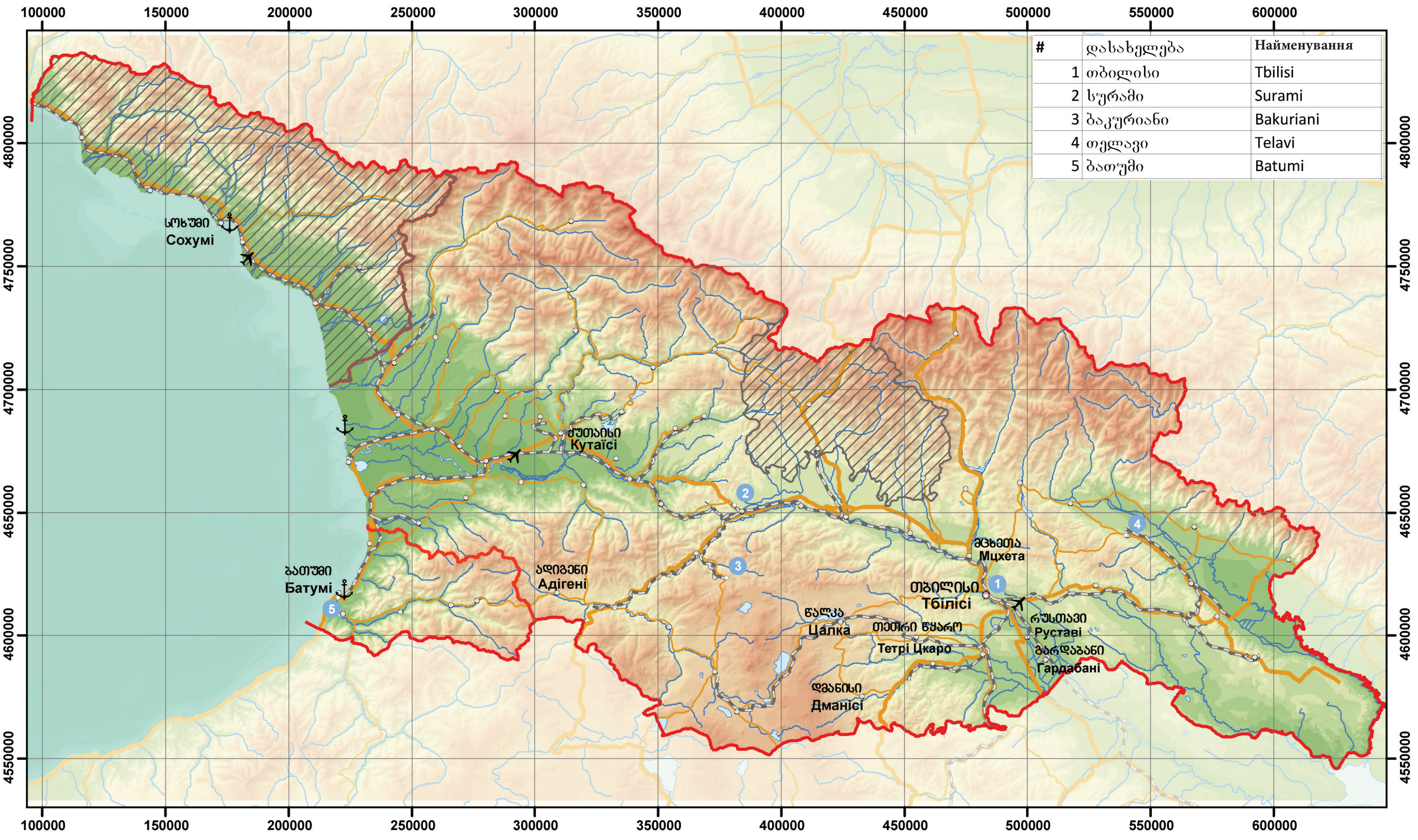

| დასახელება | Найменування
1 თბილისი Tbilisi
2 სურამი Surami
3 ბაკურიანი Bakuriani
4 თელავი Telavi
5 ბათუმი Batumi
სოხუმი
Сохумі
ქუთაისი
Кутаїсі
ბათუმი
Батумі
ადიგენი
Адігені
წალკა
Цалка
თეთრი წყარო
Тетрі Цкаро
თბილისი
Тбілісі
მცხეთა
Мцхета
რუსთავი
Руставі
გარდაბანი
Гардабані
დმანისი
Дманісі

უკრაინული უმცირესობის ისტორია და კულტურა საქართველოში

უკრაინელები საქართველოში პირველად მეთვრამეტე საუკუნის მეორე ნახევარში დასახლდნენ. 1783 წელს, რუსეთის დედოფალმა, ეკატერინე მეორემ და ერეკლე მეორემ ხელი მოაწერეს გეორგიევსკის ტრაქტატს, რამაც განაპირობა ქართლ-კახეთის რუსეთის მფარველობის ქვეშ მოქცევა, და შედეგად დაიშალა ე. წ. „ზაპოროჟიეს სეჩი“ (XVI-XVIII საუკუნეებში უკრაინაში კაზაკების ნახევრად ავტონომიური სახელმწიფო). ბევრი უკრაინელი კაზაკი, დაუმორჩილებლობის გამო იძულებით გადასახლებული იყო, ხოლო ზოგი მათგანი დევნის შიშს გარიდებული ნებაყოფლობით გადავიდა კავკასიაში და დასახლდა ბაკურიანის მახლობლად.

მეცხრამეტე საუკუნის დასაწყისში, იმის გამო, რომ კაზაკებს კარგი მეომრების რეპუტაცია ჰქონდათ, რუსეთის იმპერიამ ისინი გაიწვია ჯარში კავკასიის დასაპყრობად, კერძოდ, ქართველ მთიელთა 1802 და 1804 წლების აჯანყებების ჩასახშობად. 1810 წელს კაზაკები წარმოადგენდნენ იმ ჯარის ნაწილს, რომელმაც განახორციელა იმერეთის სამეფოს ანექსია, ხოლო მომდევნო წლებში აჯანყების ჩასახშობადაც იბრძოდნენ. როდესაც მეფე ალექსანდრემ გააუქმა და შემდგომში დაიპყრო ქართლ-კახეთის სამეფო, და ამით დაარღვია რამდენიმე წლით ადრე გაფორმებული გეორგიევსკის ტრაქტატი, ახალმოსახლეთა ტალღა (უკრაინელთა ჩათვლით) საქართველოს დიდ ქალაქებში იქნა გაგზავნილი. სამხედრო სამსახურის დასრულების შემდგომ, ზოგიერთი უკრაინელი, ხშირად ოჯახთან ერთად, სამხედრო ბაზის ახლოს მათთვის გამოყოფილ მიწაზე რჩებოდა და „სამხედრო კოლონიებს“ ქმნიდა. 1860-იან წლებში უკრაინაში ბატონყმობის

გაუქმებასა და შიმშილობის პერიოდის დასრულებასთან ერთად ბევრი უკრაინელი გლეხი სამხრეთ კავკასიაში გადასახლდა.

საბჭოთა პერიოდის ადრეულ წლებში საქართველოში უკრაინელი მოსახლეობის რიცხვი საგრძნობლად გაიზარდა; 1926 წელს მათი რაოდენობა 14,356 იყო, ხოლო 1939 წელს აღნიშნულმა ციფრმა 45,595-ს მიაღწია. დიდმა შიმშილობამ, რომელიც სტალინის პოლიტიკის შედეგად უკრაინას დაატყდა თავს, საქართველოსკენ და კავკასიის სხვა რესპუბლიკებისკენ უკრაინელთა მიგრაციის მომდევნო ტალღა გამოიწვია. 1980-იან წლებში ბევრმა უკრაინელმა სამშობლოში დაბრუნება გადაწყვიტა. აღნიშნული ტენდენცია საბჭოთა კავშირის დაშლის და საქართველოს დამოუკიდებლობის შემდგომაც შენარჩუნდა.

უკრაინელები ძირითადად, მართლმადიდებელი ქრისტიანები არიან, რამაც ხელი შეუწყო შერეულ ქორწინებებს ქართველებთან და, შესაბამისად, ქართულ საზოგადოებაში ასიმილაციის მაღალ დონეს. მიუხედავად იმისა, რომ უკრაინული ენა იშვიათად გამოიყენება როგორც საკომუნიკაციო ენა, 1999 წელს თბილისში გაიხსნა სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული ქართულ-უკრაინული სკოლა.

საქართველოსთან მჭიდროდ დაკავშირებული გამოჩენილი უკრაინელი მოღვაწეები:

- მიხეილ გრუშევსკი (1866-1934) – ცნობილი ისტორიკოსი და საზოგადო მოღვაწე, უკრაინის ცენტრალური რადას (ცენტრალური საბჭოს) ხელმძღვანელი 1917-1918 წლებში, უკრაინის პირველი პრეზიდენტი. 1880-1886 წლებში თბილისის პირველ გიმნაზიაში სწავლობდა;
- ანატოლი მილჩენკო (1938-2012) – ფეხბურთელი, FIFA-ს არბიტრი 1979 წელს, დასახელდა მე-20 საუკუნის საუკეთესო არბიტრად საქართველოში;

- ალა ჩაიკოვსკაია (1934-2007) – მოჭადრაკე, სპორტის ოსტატი, საქართველოს ჩემპიონი 1963, 1964 და 1967 წლებში, ღირსების ორდენის კავალერი;
- პანტელეიმონ პეტრენკო (1908-1936) – პოეტი და მთარ-გმნელი;
- ლესია უკრაინკა (1871-1913) – უკრაინელი პოეტი, საქართველოში ცხოვრობდა 1902-1913 წლებში;
- ნიკოლაი გულაკი (1821-1889) – მათემატიკოსი, ისტორიკოსი, ფილოსოფოსი, მთარგმნელი, მასწავლებელი, საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწე;
- ნატალია ვოლჩენკო (1978) – მეცო-სოპრანო, 1997 წლიდან თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრის სოლისტი.

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ МЕНШИНИ В ГРУЗІЇ

Українці в Грузії вперше поселилися у другій половині вісімнадцятого століття. 1783 року російська імператриця Катерина друга та Іраклій другий підписали Георгіївський трактат, який обумовив вступ Грузії до російського протекторату; невдовзі розвалилася й Запорізька Січ (напівавтономна козацька держава в Україні XVI-XVIII століть). Внаслідок цього чимало українських козаків через непокору, а також страх переслідування добровільно перебралися на Кавказ і оселилися біля Бакуріані.

На початку XIX століття козаків, котрі мали репутацію гарних вояків, призвали для підкорення Кавказу і придушення повстання грузинських горців 1802 та 1804 років. 1810 року козаки складали ту частину військ, які здійснили анексію імеретинського царства, а в наступні роки боролися проти повстань. Коли російський цар Олександр скасував, а потім підкорив царство Картлі і Кахеті, порушивши тим самим кілька років тому оформлений Георгіївський трактат, хвилю новоселів (включно українців) спрямували до великих міст. Після завершення військової служби деякі українці разом з родинами залишалися на виділених біля військових баз землях і створювали «військові колонії». В 1860-х роках, після скасування в Україні кріпацтва і завершення періоду голоду, чимало українських селян переселилися на Південний Кавказ.

У перші роки радянського періоду кількість українського населення в Грузії значно зросла; 1926 року вона складала 14,356 осіб, а 1939

року ця цифра сягнула 45,595. Великий голодомор, який внаслідок сталінської політики обрушився на Україну, викликав наступну хвилю міграції до Грузії та інших кавказьких республік. У 1980-х роках чимало українців вирішили повернутися на батьківщину. Зазначена тенденція була збережена і після розпаду Радянського Союзу і набуття Грузією незалежності.

Українці в основному православні Християни, що також сприяв змішаним українсько-грузинським шлюбам і високому рівню асиміляції українців в грузинському суспільстві. Незважаючи на те, що українська мова рідко використовується як засіб комунікації, 1999 року в Тбілісі відкрилася профінансована державою грузинсько-українська школа.

Видатні українські діячі, тісно пов'язані з Грузією:

- Михайло Грушевський (1866-1934) – відомий історик і державний діяч, голова Центральної Ради України 1917-1918 роках, перший президент України. У 1880-1886 роках учився в тбіліській першій гімназії;
- Анатолій Мильченко (1938-2012) – футболіст, арбітр FIFA. 1979 року був названий кращим арбітром XX століття в Грузії;
- Алла Чайковська (1934-2007) – шахістка, майстер спорту, чемпіонка Грузії 1963, 1964 та 1967 років, кавалер Ордену Честі;
- Пантелеймон Петренко (1908-1936) – поет і перекладач;
- Леся Українка (Косач Лариса Петрівна, 1871-1913) – поет, жила і творила в Грузії в 1902-1913 роках;
- Микола Гулак (1821-1889) – математик, історик, філософ, перекладач, викладач, громадський і політичний діяч;
- Наталья Волченко (1978) – меццо-сопрано, солістка Тбіліського театру опери та балету з 1997 року.

HISTORY AND CULTURE OF THE UKRAINIAN MINORITY IN GEORGIA

The Ukrainians first settled in Georgia in the second half of the eighteenth century. In 1783, Empress Catherine II of Russia and Erekle II signed the 'Georgievsk Treaty', which made Kartli-Kakheti into a Russian protectorate, and subsequently disbanded the so-called "Zaporozhian Sich" (a semi-autonomous Cossacks' polity in the sixteenth to eighteenth centuries in Ukraine). As a result, many Ukrainian Cossacks were forcibly displaced because of disobedience, while others voluntarily moved to the Caucasus for fear of persecution, the latter settling near Bakuriani. In the early nineteenth century, following the reputation of Cossacks as great warriors, Russian troops recruited them to help with the conquest of the Caucasus, as well as to stop uprisings that took place between 1802 and 1804 in the mountains of Kartli. In 1810, Cossacks were also part of the army that annexed the Kingdom of Imereti, and in the next years they also fought to stop uprisings. When Tsar Alexander abolished and subsequently annexed the Kingdom of Kartli-Kakheti, thus violating the 'Georgievsk Treaty' signed a few years earlier, a wave of settlers (including Ukrainians) were sent to the big cities in Georgia. After finishing their military service, some of the Ukrainians remained in Georgia on plots of land assigned to them close to their military base, often taking their families with them and creating 'military colonies'. With the abolition of serfdom and the famine that affected Ukraine in the 1860s, many Ukrainian peasants moved to the South Caucasus.

During the early years of the Soviet Union, the Ukrainian population in Georgia increased greatly: from 14,356 in 1926, to 45,595 in 1939. The Great Famine that Ukraine suffered as a consequence of Stalin's policies led to another migration wave towards Georgia and the other Caucasian republics. In the

1980s, many Ukrainians decided to go back home to Ukraine, a movement that continued after the fall of the Soviet Union and the subsequent independence of Georgia.

Ukrainians are mostly Christian Orthodox, which has also contributed to facilitating mixed marriages with Georgians, and to higher degrees of assimilation into Georgian society. Although the Ukrainian language had been rarely preserved as a language of communication of Georgia's Ukrainian population, in 1999 a state-funded Georgian-Ukrainian school was opened in Tbilisi.

Distinguished Ukrainians with links to Georgia:

- Mykhailo Hrushevsky (1866-1934), prominent historian and public figure, first President of the Central Council of Ukraine (1917-1918), first President of Ukraine, studied at the Tbilisi Gymnasium No. 1;
- Anatoly Milchenko (1938-2012), footballer, FIFA referee in 1979, named as Georgia's best referee of the 20th century;
- Ala Tchaikovskaia (1934-2007), chess player, master of sports, champion of Georgia in 1963, 1964 and 1967, awarded the Order of Honour of Georgia Panteleimon Petrenko (1908-1936), poet and translator;
- Lesya Ukrainka (1871-1913), Ukrainian poet, lived in Georgia from 1902 to 1913;
- Nikolai Gulak (1821-1889), mathematician, historian, philosopher, translator, teacher, public and politicalfigure;
- Natalia Volchenko (b.1978), mezzo soprano, soloist at Tbilisi State Opera and Ballet Theatre since 1997.

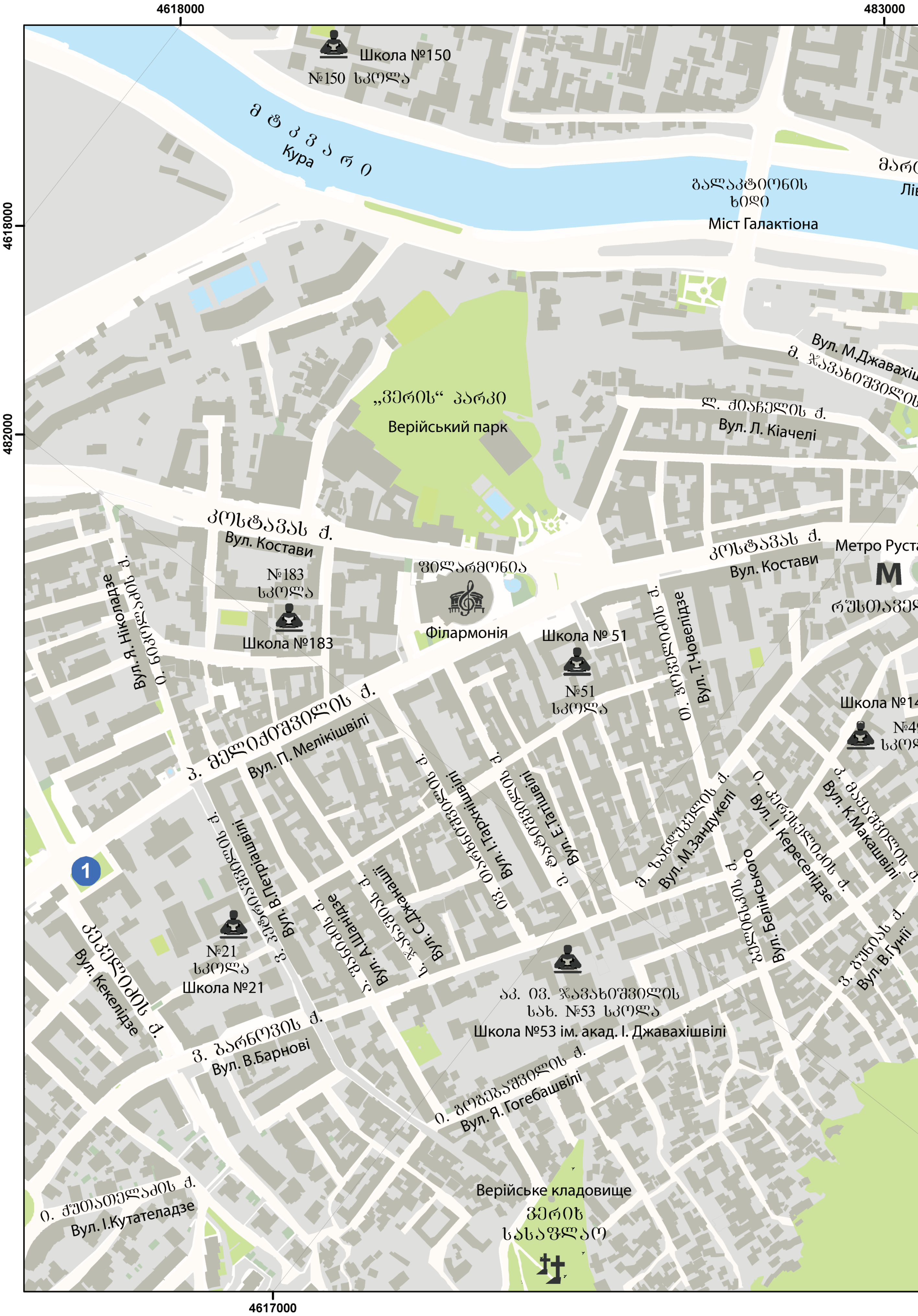

4618000
483000
4618000
482000
4617000
Школа №150
№150 სკოლა
მ ტ კ ვ ა რ ი
Кура
გალაკტიონის ხიდი
Міст Галактіона
ლ. ქიაჩელის ქ.
Вул. Л. Кіачелі
„ვერის" პარკი
Верійський парк
კოსტავას ქ.
Вул. Костави
№183 სკოლა
Школа №183
ფილარმონია
Філармонія
კოსტავას ქ.
Вул. Костави
M
Школа № 51
№51 სკოლა
ი. ნიკოლაძის ქ.
Вул. Я. Ніколадзе
თ. ჭოველიძის ქ.
Вул. Т.Човелідзе
პ. მელიქიშვილის ქ.
Вул. П. Мелікішвілі
ვ. პეტრიაშვილის ქ.
Вул. В.Петріашвілі
ა. შანიძის ქ.
Вул. А.Шанідзе
ს. ჯანაშიას ქ.
Вул. С.Джанашії
ივ. თარხნიშვილის ქ.
Вул. І.Тархнішвілі
ე. ტატიშვილის ქ.
Вул. Е.Татішвілі
მ. ზანდუკელის ქ.
Вул. М.Зандукелі
ი. კერესელიძის ქ.
Вул. І. Кереселідзе
ბელინსკის ქ.
Вул. Бєлінського
კ. მაყაშვილის ქ.
Вул. К.Макашвілі
ვ. გუნიას ქ.
Вул. В.Гунії
1
კეკელიძის ქ.
Вул. Кекелідзе
№21 სკოლა
Школа №21
ვ. ბარნოვის ქ.
Вул. В.Барнові
აკ. ივ. ჯავახიშვილის სახ. №53 სკოლა
Школа №53 ім. акад. І. Джавахішвілі
ი. გოგებაშვილის ქ.
Вул. Я. Гогебашвілі
ი. ქუთათელაძის ქ.
Вул. І.Кутателадзе
Верійське кладовище
ვერის სასაფლაო

4617000
Права набережна
მარჯვენა სანაპირო
ზა набережна
ათონელის ქ.
Вул. Атонелі
Школа №20
№20
სკოლა
9 აპრილის
ბაღი
Сад. ім.
9 квітня
რ. თაბუკაშვილის ქ.
Вул. Р.Табукашвілі
Опера
ოპერა
შ. რუსთაველის გამზირი
Проспект Руставелі
რესპუბლიკის
მოედანი
Площа Республіки
Школа №193
№193
სკოლა
ბესიკის ქ.
Вул. Бесікі
№1 სკოლა
Школа №1
გრიბოედოვის ქ.
Вул. Грибоєдова
მეცნიერებათა
აკადემია
Академія наук
ძმები ზუბალაშვილების ქ.
Вул. Братів Зубалашвілі
ზ. ფალიაშვილის სახ.
ქართული სამუსიკო
№206 სკოლა
Грузинська музична школа
№206 ім. З.Паліашвілі
არსენას ქ.
Вул. Арсена
ლიხის
მოედანი
Площа Ліхі
მთაწმინდის ქ.
Вул. Мтацмінди
2
№47
სკოლა
Школа №47
პ. კაკაბაძის ქ.
Вул. П.Какабадзе
დ. ჭონქაძის ქ.
Вул. Д.Чонкадзе
Вул. Ш. Чітадзе
„მთაწმინდის
პანთეონი“
Мтацміндський пантеон
1:5,000
0 0.05 0.1 0.2 0.3 0.4
km
482000
4616000
483000 4616000

თბილისი | ТБІЛІСІ | TBILISI

1 **პეტრე მელიქიშვილისა და ილია ჭავჭავაძის ქუჩათა კვეთაზე, გამოჩენილი უკრაინელი პოეტის ტარას შევჩენკოს ძეგლი.** | **Перетин вулиць Петра Мелікішвілі та Іллі Чавчавадзе, пам’ятник видатному українському поетові Тарасу Шевченку.** | **Intersection of Petre Melikishvili Street and Ilia Chavchavadze Street.** Memorial dedicated to the famous Ukrainian writer and poet, Taras Shevchenko.

2 **ვ. მოსიძის ქ. #4, ლესია უკრაინკას საცხოვრებელი სახლი.** 1903-1907 წლებში, ვ. მოსიძის ქ. 4-ში ცხოვრობდა უკრაინელი პოეტი, ლესია უკრაინკა. | **Вул. В. Мосідзе, 4. Житловий будинок Лесі Українки.** У 1903-1907 роках тут жила українська поетеса Леся Українка. | **4 V. Mosidze St., Residential house of the Ukrainian poet, Lesia Ukrainka.** Lesia Ukrainka lived in this building between 1903 and 1907.

ხაშურის მუნიციპალიტეტი
ХАШУРСЬКИЙ МУНІЦІПАЛІТЕТ
KHASHURI DISTRICT

ქ. სურამი | М. Сурамі | Surami

1 **დავით გურამიშვილის გამზირი, უკრაინელი პოეტის, ლესია უკრაინკას სახლ-მუზეუმი.** დაარსდა 1952 წელს, ქართველი მწერლის, გიორგი ლეონიძის თაოსნობით. იმავე წელს, თამარ აბაკელიამ შექმნა ლესია უკრაინკას ბიუსტი, რომელიც მუზეუმის ეზოში განთავსდა. | **Проспект Давида Гурамішвілі. Будинок-музей української поетеси Лесі Українки.** Був заснований 1952 року за ініціативою грузинського письменника Георгія Леонідзе. Того ж року скульптор Тамара Абакелія створила погруддя Лесі Українки, яке розмістили в дворі музею. | **2 David Guramishvili Ave, the house-museum of Ukrainian writer, Lesia Ukrainka.** In 1952, at the initiative of Georgian writer, Giorgi Leonidze, the house-museum of Ukrainian writer, Lesia Ukrainka, was established. In the same year, a bust of Lesia Ukrainka was created by Tamar Abakelia. The bust was placed in the museum courtyard.

სურამი
Сурамі
380000
380400
4653600
4653200
ბარათაშვილის ქ
Вул. Бараташвілі
გოგოლის ქ
Вул. Гоголя
აღმაშენებლის II ჩ.
II туп. Агмашенебелі
ჭავჭავაძის ქ
Вул. Чавчавадзе
წერეთლის ქ
Вул. Церетелі
ყაზბეგის ქ
Вул. Казбекі
ვაჟა ფშაველას ქ
Вул. Важи Пшавели
№3
სკოლა
Школа №3
ლესელიძის ქ
Вул. Леселідзе
სურამულა
Сурамула
აღმაშენებლის ქ
Вул. Агмашенебелі
მშვიდობის ქ
Вул. Миру
პოლიცია
Поліція
ლესია უკრაინკას ქ
Вул. Лесі Українки
მშვიდობის ჩიხი
Туп. Миру
გურამიშვილის ქ
Вул. Гурамішвілі
1
საბავშვო ბაღი
Дитячий садок
N
1:3,000
0
0.0325
0.065
0.13
0.195
0.26
km

ბორჯომის მუნიციპალიტეტი
БОРЖОМСЬКИЙ МУНІЦІПАЛІТЕТ
BORJOMI DISTRICT

ბაკურიანი | Бакуріані | Bakuriani

1 **უკრაინელების სასაფლაო და ეკლესია.** 1853 წელს, მეფისნაცვალ მიხეილ ვორონცოვის თაოსნობით, საქართველოში უკრაინელები ჩამოასახლეს, რომელთა დიდი ნაწილიც ბაკურიანში დასახლდა. ჰქონიათ უკრაინული ქრისტიანული ტაძრის აშენების სურვილი, რაც მაშინ, ვერ განხორციელდა. დაბა ბაკურიანში მათ დააარსეს უკრაინული სასაფლაო. 1998 წელს, ბაკურიანელ უკრაინელთა შთამომავლების, ვალერიან და ანგელინა გავების მიერ, აიგო წმ. სამების სახელობის ეკლესია, რომელიც 2001 წლიდან ბორჯომ-ბაკურიანის ეპარქიას ეკუთვნის. | **Український цвинтар та церква.** 1853 року за ініціативою царського намісника Михайла Воронцова

в Грузію переселили українців, переважна більшість яких осіла в Бакуріані. Вони прагли побудувати український християнський собор, але тоді цей намір не змогли здійснити. 1998 року нащадки бакуріанських українців Валерій та Ангеліна Гави звели церкву Св. Трійци, яка з 2001 року належить Боржомі-Бакуріанській епархії. | **The Cemetery and Church of the Ukrainians.** In 1853, at the initiative of the viceroy, Mikhail Vorontsov, Ukrainians were relocated to Georgia. Most of them settled in Bakuriani. They wanted to build a Ukrainian Christian church but they were not able to. They established a Ukrainian cemetery in Bakuriani. In 1998, Holy Trinity Church was built by Valerian and Angelina Gavas, descendants of Bakuriani Ukrainians. Since 2001, the church has belonged to the Borjomi-Bakuriani Eparchy.

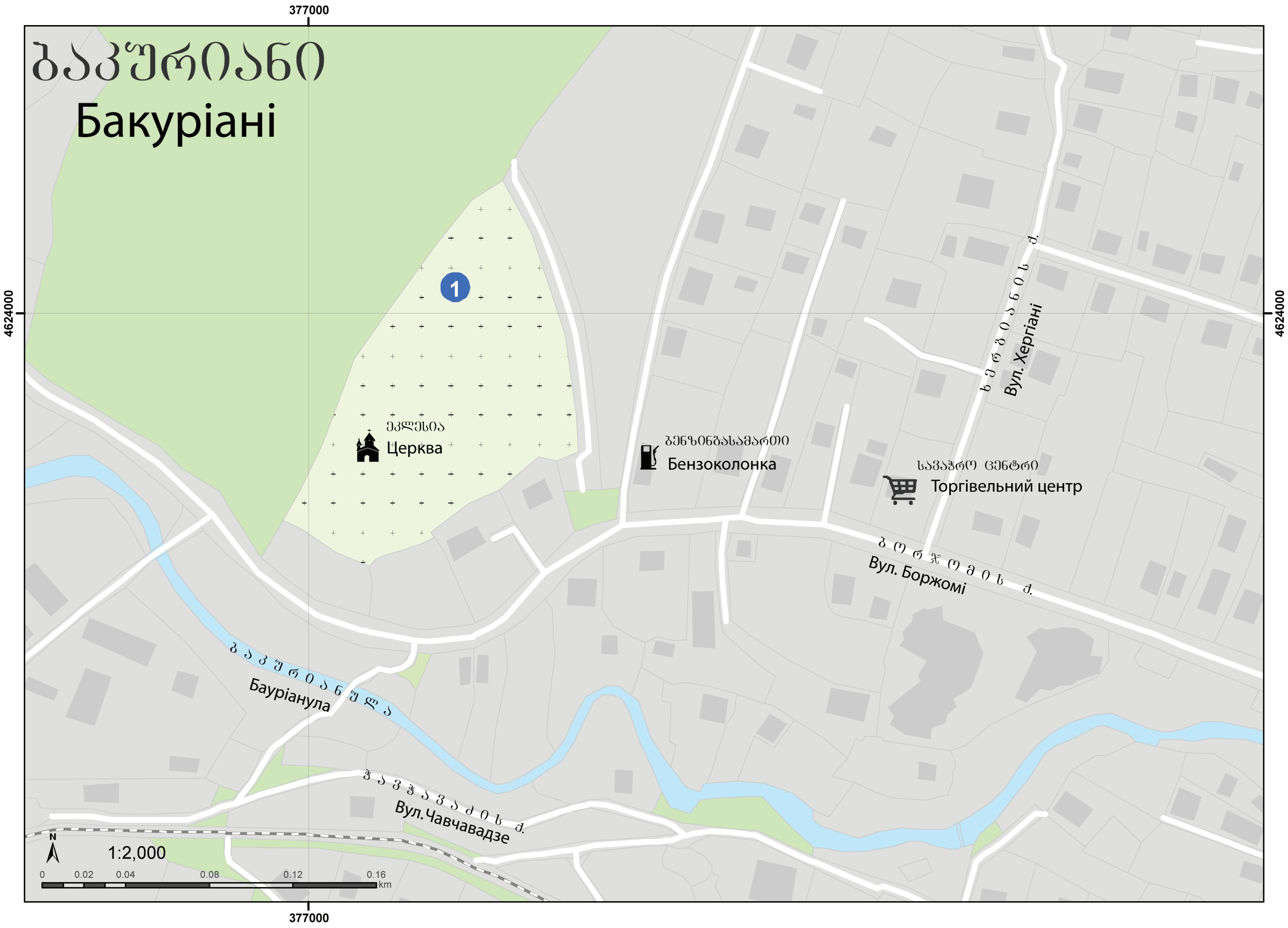

ბაკურიანი
Бакуріані
377000
4624000
1
ეკლესია
Церква
ბენზინგასამართი
Бензоколонка
სავაჭრო ცენტრი
Торгівельний центр
ხერგიანის ქ.
Вул. Хергіані
ბორჯომის ქ.
Вул. Боржомі
ბაკურიანულა
Бауріанула
ჭავჭავაძის ქ.
Вул.Чавчавадзе
N
1:2,000
0
0.02
0.04
0.08
0.12
0.16
km

თელავის მუნიციპალიტეტი
ТЕЛАВСЬКИЙ МУНІЦІПАЛІТЕТ
TELAVI DISTRICT

1 **ლესია უკრაინკას საცხოვრებელი სახლი.** ლესია უკრაინკას ქ. #14, სადაც 1904-1905 წლებში ცხოვრობდა უკრაინელი პოეტი ლესია უკრაინკა. | **Житловий будинок Лесі Українки.** На вул. Лесі Українки, 14, 1904-1905 роках мешкала українська поетеса Леся Українка. | **14 Lesia Ukrainka St., Residential house of Lesia Ukrainka.** Ukrainian poet, Lesia Ukrainka, lived in this house between 1904 and 1905.

2 **ლესია უკრაინკას ძეგლი.** განთავსებულია ქ. თელავში, ნადიკვარის ბაღში. | **Пам'ятник Лесі Українці.** У м. Телаві, в саду Надіквbooарі споруджено пам'ятник Лесі Українці. | **Memorial to Ukrainian poet, Lesia Ukrainka.** In Nadikvari Park, there is a memorial to Ukrainian poet, Lesia Ukrainka.

თელავი
Телаві
539500
4641000
540000
4641000
539000
540000
4640500
4640500
539000
539500
№1 საჯარო სკოლა
Публічна школа №1
გვირაბის ქ.
Вул. Тунельна
რუსთაველის ქ.
Вул. Руставелі
რუსთაველის ქ.
Вул. Руставелі
გალავანი
Галавані (Мур)
ჭადრის ქ.
Вул. Чадарі (Платанна)
სასტუმრო
Готель
თეატრი
Театр
სასტუმრო
ცაბაძის ქ.
Вул. Цабадзе
ნადიკვარის ქ.
Вул. Надіквари
თეთრიანის ქ.
Вул. Тетріані
№3 საჯარო სკოლა
Публічна школа №3
თელავისხევი
Телавський ліс
26 მაისის ქ.
Вул. 26 травня
ახვლედიანის ქ.
Вул. Ахвледіані
ლაღიძის ქ.
Вул. Лагідзе
მარჯანიშვილის ქ.
Вул. Марджанішвілі
1
2
N
1:3,500
0
0.0375
0.075
0.15
0.225
0.3
km

ბათუმის მუნიციპალიტეტი
БАТУМСЬКИЙ МУНІЦІПАЛІТЕТ
BATUMI DISTRICT

1 **ლესია უკრაინკას ძეგლი.** 1972 წელს განთავსდა ბათუმის ბულვარში. მოქანდაკეა წარმოშობით რუსი მ. ვრონსკი. | **Пам’ятник Лесі Українці.** В батумському бульварі 1972 року був встановлений пам’ятник українській поетесі Лесі Українці. Скульптор етнічний росіянин М. Вронський. | **Memorial to Ukrainian poet, Lesia Ukrainka.** In 1972, a memorial to Ukrainian poet, Lesia Ukrainka, was placed in Batumi Boulevard. The monument was sculpted by M. Vronski, a sculptor of Russian decent.

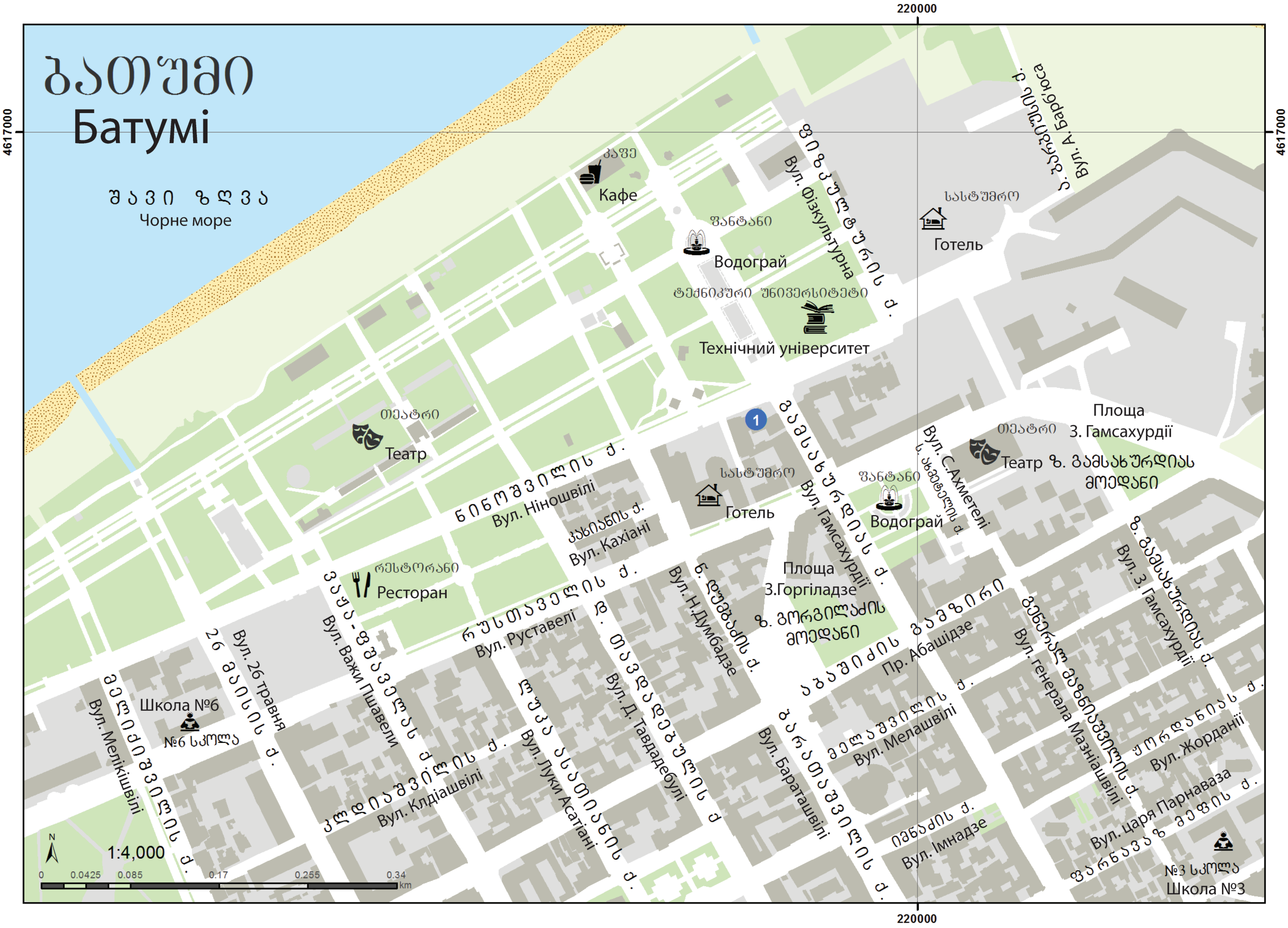

ბათუმი
Батумі
შავი ზღვა
Чорне море
კაფე
Кафе
შადრევანი
Водограй
ტექნიკური უნივერსიტეტი
Технічний університет
სასტუმრო
Готель
თეატრი
Театр
რესტორანი
Ресторан
Вул. Фізкультурна
Вул. А. Барб'юса
Вул. Ніношвілі
Вул. Кахіані
Вул. Руставелі
Вул. Важи Пшавели
Вул. 26 травня
Вул. Мелікішвілі
Вул. Клдіашвілі
Вул. Луки Асатіані
Вул. Д. Тавдадебулі
Вул. Н.Думбадзе
Вул. Гамсахурдії
Вул. С.Ахметелі
Площа 3.Горгіладзе
Пр. Абашідзе
Вул. Мелашвілі
Вул. Бараташвілі
Вул. Імнадзе
Вул. генерала Мазніашвілі
Вул. З. Гамсахурдії
Вул. Жорданії
Вул. царя Парнаваза
Площа З. Гамсахурдії
Театр
Школа №6
Школа №3
1:4,000
0 0.0425 0.085 0.17 0.255 0.34 km
220000
4617000

Європейська Хартія регіональних мов або мов меншин – це конвенція Ради Європи, завданням якої є підтримка мов меншин, якими традиційно розмовляють у країні. Приєднуючись до Ради Європи у 1999 році, Грузія взяла на себе зобов'язання ратифікувати Європейську Хартію регіональних мов або мов меншин. Українська мова є однією з мов меншин, якою традиційно розмовляють у Грузії. Більше інформації про Європейську мовну Хартію і Раду Європи ви можете отримати, відвідавши веб-сайт:

coe.int/minlang
coe.int
coe.ge

რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტია წარმოადგენს ევროპის საბჭოს კონვენციას, რომელიც ხელს უწყობს იმ უმცირესობათა ენების დაცვას, რომლებზეც ტრადიციულად საუბრობენ ქვეყანაში.

1999 ევროპის საბჭოში გაწევრიანების დროს, საქართველომ იკისრა ენების ქარტიის რატიფიცირება. უკრაინული ერთ-ერთია იმ უმცირესობათა ენებს შორის, რომელზეც ტრადიციულად საუბრობენ საქართველოში. რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ქარტიისა და ევროპის საბჭოზე დამატებითი ინფორმაციისათვის გთხოვთ, ეწვიოთ ჩვენს ვებგვერდებს:

coe.int/minlang
coe.int
coe.ge

UKR
KAT

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини континенту. Вона включає в себе 47 держав-членів, 28 з яких є членами Європейського Союзу. Усі держави – члени Ради Європи підписалися під Європейською конвенцією з прав людини-договір, спрямований на захист прав людини, демократії та верховенства закону. Європейський суд з прав людини контролює здійснення Конвенції у державах-членах.

ევროპის საბჭო არის ადამიანის უფლებათა მოწინავე ორგანიზაცია კონტინენტზე. იგი 47 წევრი სახელმწიფოსაგან შედგება, რომელთაგან 28 ევროპის კავშირის წევრიცაა. ევროპის საბჭოს ყველა წევრმა სახელმწიფომ ხელი მოაწერა ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციას – ხელშეკრულებას, რომელიც გამიზნულია ადამიანის უფლებების, დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის დასაცავად. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ზედამხედველობს კონვენციის შესრულებას წევრ სახელმწიფოებში.

ევროკავშირი საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

ევროპის საბჭო